

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMAR
I. Foti, Emil Maur, Carmen Sylva, Maria Al. Hina, L. Rebreanu, Ioan Bragu,
Stefan Vasilescu, Neli Cornea, Leontin Iliescu, Victor Anestin, etc.

ANUNCIURI
LINIA PE PAG. 7 și 8
BANI 20



Harta regiunii Verdun și forturilor

ni în minte. Și povestii. „Vino de te culeă în păl” mă preveni Borwin după ce sfârșisem povestirea. Voiam să părăsesc încăperea turnului, sprinjindu-mă de brațul prietenului.

Pe treptele de stejar se auziră pași. Ascultam nemișcați, pânditori.

Ușa se deschise încet. Mătușa Rosabela intră în odăie. Ea purta o rochie matinală, de culoare roz. Uitate să se vopscască și părca groznic de urâtă și bătrână.

„V'am auzit”, spuse dânsa cu o voce tremurândă. — „Ce făceți aici jeunes messieurs?”

Răspunsul a fost o tăcere, plină de jenă.

În tăcerea asta auzirăm, toți trei, un sunet curios de tot. Sunetul venea din odaia podelei turnului.

Părea că ceva esențial bate de trei ori în piatră. Suna iucet, dar lămurit. Tonul era foarte răd. Mătușa Rosabela izbucni într-un șipăt. Numai trei vorbe franțuzești: „C'est lui!” — Și castelana căzu jos, leșinată.

Borwin aduse după aceea pe mai mulți lucrători, cari au trebuit să ridice placa de marmură veche, din podele. Sub ea s'a găsit un craniu omeneș de formă normală, cam lunguiată. Craniul a fost dus în muzeul și împreună cu corpul stărețului Dalman, dar n'a rămas acolo, mult timp.

După opt zile a murit mătușa Rosabela.

Ultima ei dorință a fost să i se pună, între mâinile moarte, craniul unchiului, ca să-și găsească acolo, odihna lui definitivă.

Și astfel s'a și procedat.

Trad. de Emil Maur.

V I S

de CARMEN SYLVA

*Și cu as vrea să fii regină odată
Și cu! De-ar fi coroana mea de flori
A ei vodoabă voua era din zori
Și a mei mania din curcubeu lucrată.*

*Și carul meu de-ar fi un nor frumos,
Să au ca mureșul al verii soare,
Și nu-i muze damelor de onoare
Și-așa din cor să văd cu lumea jos.*

*Păduri și arte apoi si tu l'ocoste,
Să fii al meu regat, si tot ce este
În lumea asta gând frumos și sfânt
Și țugu om de om pe-acest pământ.*

*Dar dac'acestea nu te pot avea
Și dac' și coroana este grea,
Măi bine-as fi isvorul cel din vale
Să pling vorbind cu florile din căle.*

Trad. de G. Coșbuc.

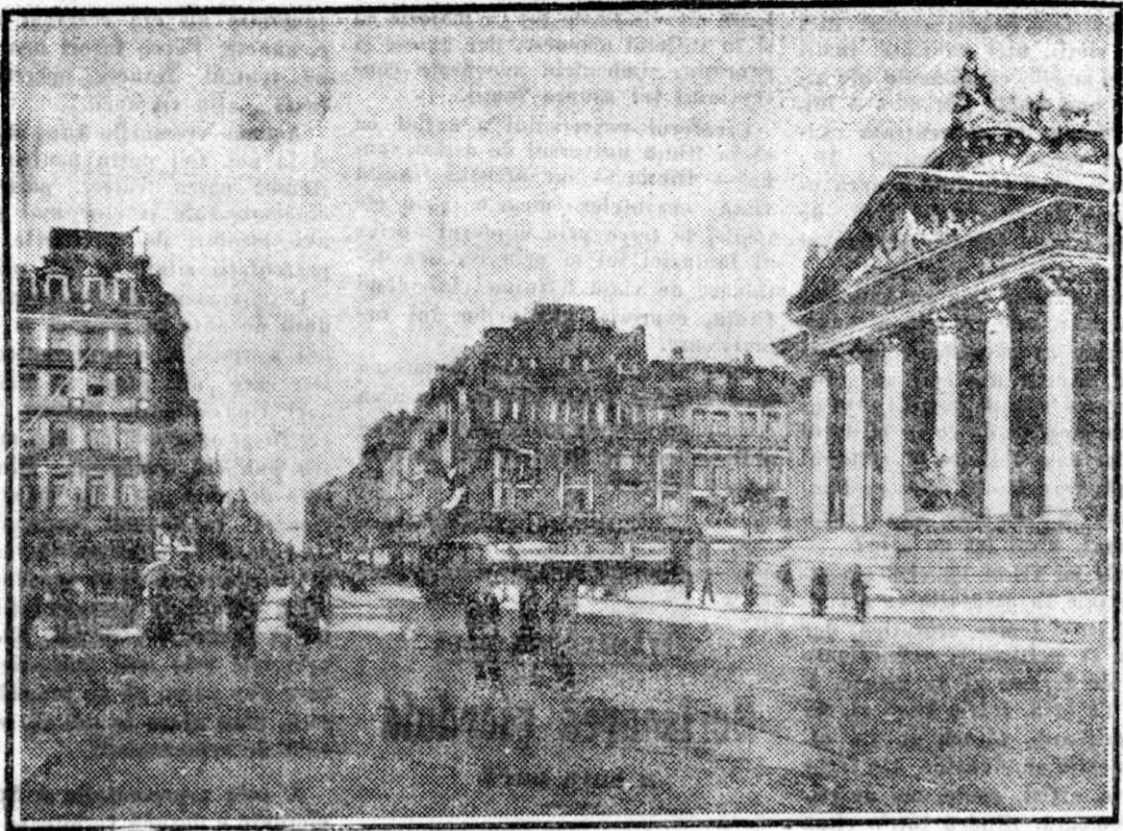
Getta

Roman, de V. Mestugean

S'a pus sub tipar o nouă lucrare a d-lui V. Mestugean, un roman cu titlul *Getta*.

Originalitatea felului de tratare a subiectului, psihologia amănunțită a eroilor, care are rara calitate de a reieși din acțiunea ce se desfășoară cu vioiciune, tinutul pînă la capăt încordat al atenției cititorului, momente dramatice puternice alternând cu scene de umor și duioșie, descrieri viguroase, — sunt însușiri cari asigură noii lucrări a d-lui Mestugean un strălucit succes.

Faptul că în literatura noastră n'a apărut de multă vreme un roman, face ca apariția *Gettei* să fie așteptată cu un deosebit interes de publicul iubitor de literatură originală.



Vedere din Bruxelles

PORTRETE LITERARE

TITU MAIORESCU

de I. FOTI

III

A trebuit să refacă totul: să-i luvețe pe contemporani ce-i poezia, ce-i oratoria, ce-i ortografia, ce-i demnitatea: nu era lucru ușor pe vremea aceea, când acuzat într'o ședință a Camerei că introduce în țara sa nefasta filozofie, a lui Schopenhauer, bătrânul Costache Rosetti răspunse imprudentabil:

— Rog pe d. interpolator să-și ridice acuzația, d. Schopenhauer nu e la ședință.

Tabloul!

Așa era pe atunci. Helinde scrișese: „scrieți băceți, scrieți” Sion versificase:

„O vorbiți scriți românește
Pentru Dumnezeu!”

Nimeni nu știa ce este acta, și n'aveau de unde să știe. Nimeni nu știa ce-i politica și ce este patriotismul. Când d. Maioreșcu s'a ridicat împotriva nulităților cari mișunau prin toate revistele, împotriva poetastriilor mînușuli și a oamenilor de știință necompetenți și fără chemare, toate potăile au început să latre, toți cei loviți s'au ridicat ca unul pentru a țerfeli, pentru a insulta pe cel ce le dărâma cu atâta seriozitate și cruzime castelele de carton ale gloriozii lor.

D. Maioreșcu a trebuit să se facă toreticianul culturii românești și a izbândit.

Ce este poezia? C'est une noble inutilité a spus d-na de Staël. Criticul nostru n'o deflueș'e, o descrie: „ideia sau obiectul exprimat prin poezie este totdeauna un simțământ sau o pasiune, și nici odată o cogațare exclusiv intelectuală sau care se ține de tărâmul științific fie în teorie, fie în aplicare practică”.

Adevărate ar fi rândușile de mai sus ca precepte pentru poeții mai tineri, dar ce excepții strălucite de poezie intelectuală, de poezia eugătării sunt Lucrașiu și Sully-Prudhomme? Definițiunile în artă n'au valoare de cât ca simple norme îndreptătoare, nu putem deduce nici odată

legi, căci o poezie făcută după toate crințele gramaticilor rămâne, poezie proastă, dacă nu e poezie, precum și o eugătare științifică poate fi poezie și poate să aducă un progres al gândirii, dacă e tratată și simțită de un adevărat poet.

D. Maioreșcu spune mai departe:

„Frumoșele arte, și poezia mai întâi, sunt repaosul inteligenței. În mijlocul fluctuațiilor perpetue, de care este mișcat acel siraniu produs al formațiunilor animalee, arta se stabilește ca un liman de adăpost spre a reda inteligenței agitate o liniște salutară...”

„Dar activitatea științifică nu se potrivește cu această chemare a poeziei. Căci știința provine din ceea ce însușire înăscută a minții noastre, prin care suntem vesnic silțiți a întâmpina ori ce fenomen al naturii cu cele două întrebări specifice omenești: din ce cauză? spre ce efect? Iasă primul efect ce-l descoperim, se arată a fi totdeauna o cauză pentru alte efecte — și pe nesimțite se deschide înaintea noastră linia timpului, care ne duce înainte, într'un viitor nemărginit. Și asemenea cereșănd înapoi ni se arată prima cauză a unui fenomen ca fiind și ea efectul unei alte cauze anterioare, și așa mai departe se deschide și îndărătul nostru aceeași linie infinită a timpului. Și astfel omecirea, împinșă în sufletul ei apriorică a cauzalității, se ureș și se coboară pe scara timpului în sus și în jos, până când mințile îmbătrânite ale generațiunii actuale se pleacă la pământ și lasă altei generațiuni sarcina de a împinge piatra lui Sisifos cu un pas înainte: această altă generațiune o lasă generațiunilor viitoare, și așa mai departe se desvolteș știința și nu are nicăeri repaos și nici odată sfârșit: căci prima cauză și ultimul efect sunt refuzate minții omenești; nici o limită eternă nu ne oprește, dar etern ne oprește o limită.

„În această stare a inteligenței

active se coboară arta ca o mângăere binefăcătoare. Ea prinde atenția neliniștită și agitată spre infinit și infășișându-i o idee mărginită în forma sensibilă a frumosului, îi dă liniștea contemplativă și un repaos intelectual. Poezia în special trebuie să ne decline spiritul de la înlăntuirea fără margini a nexului causal, să ne manifesteze idei cu început și cu sfârșit și să dea astfel o satisfacțiune spiritului omeneș, de aceea ea este datoră să ne îndrepteze spre simțiminte și pasiuni. Căci tocmai simțimintele și pasiunile sunt actele de sine stătătoare în viața omenească, ele au o naștere, o terminare pronunțată, au un început simțit și o catastrofă hotărâtă și sunt dar obiecte prezentabile sub forma liniștită a sensibilității”.

În această lungă expunere, d. Maioreșcu vrea să dovedească, după regulile formale ale logicii, rațiunea de a fi a poeziei și modul cum ea trebuie să se nască din sensibilitatea noastră.

Prin faptul că știința se ocupă cu aplicarea incompletă a nexului causal, a lanțului infinit de cauze și de efecte pornind de la o cauză la un efect și dela acest efect local drept cauză la altă cauză ajungem ca să nu fim nici odată mulțumiți de soluțiunile morale ale științei în domeniul cosmogeniei și al sufletului omeneș. Noțiunea timpului și a spațiului ca și dorința cognoscibilului, văscut din aceste două noțiuni, fie că'i apriorică, fie că o căpătăm din experiență, e mai mult un mijloc de explicație la formarea ideilor noastre asupra lumii din afară și din lăuntrul nostru.

„Dar cine s'a îndoit vr'odată de acea derință nebună—(înăscută li) — de a cunoaște totul? Ca mic copil alergî să prinzi zările cari se depărtează, cu cât te apropii de ele, mai târziu urmărești idealurile vârștei tale, încăcat pe conștiință cu micile vanități și cu morale prejudecăți ale lumii ce te inconjoară. Unde alergi? Spre ce țintă? Ce cauți? Până la moarte te trudești, până în clipa când vei adormi de veci, senzația de a trăi, de a cunoaște de a te perpetua în memoria lumii nu dispore pentru tine. De ce?

O viață întreagă, un biet savant.

închis în laboratorul său, bazat pe legile matematicii, caută descoperirea unui sistem. Și nici somnul nici plăcerile vieții, nici vanitățile lumii nimic, nici marile evenimente ale zilei, nime nu-l abate din munca lui, din încordarea lui concentrată asupra unui punct. Ce caută? Dorește convingerea absolută asupra unei teoreme de geometrie, fără de care toată știința lui s'ar alătina și totul rostul vieții lui s'ar duce.

Un avar strânge ban cu ban, pol cu pol de aur, mie cu mie, strânge, îngrămădește în pivnițele adânci și fără fund, averile din cari ar putea trăi fericite o mie de familii. De ce nu doarme liniștit, de ce în mijlocul însonniilor sale înfipite și tulburătoare, țipă, cere banii, vede pe bandiți ce vin să-l omoare, să-i răpească tezaurul, visul lui de artă?

Un tinăr cu viitor își clădește vioul vieții sale în căsătoria cu o contractează cu o femeie ușuratică, dar frumoasă și positoare, seducătoare și plină de farmec și de poezie. E visul lui de artă. Într-o bună zi, femeia caprițioasă, pleacă cu un altul; iar acesta se sinucide. Un tinăr cult, poet, artist, poate, om de știință, se omoară, fiindcă într-o clipă pierde ceea ce el credea că-i eternitatea, esența ființei sale, **O iluzie artistică.**

Pentru ce trăiește miile, milioane de oameni, săraci, năpăstuiți, nesigura de ziua de mâine, muritori de foame, câini bătuți și buliți de teș, muncind pentru alții; de ce trăiește de cât cu speranța — un micșor al artei! — că mâine nu va fi așa. Iar melodia, un cîntec banal li dă aripi, li promite paradisul, li prezintă fericirea.

În urma ea și înaintea noastră se întinde vast necunoscutul. Ori cât am progresa cu știința; ori cât ne-am întrece în invențiile practice, zburând de-asupra mărilor, călătorind dedesubtul apelor, setea aceea de a ști ce nu se poate ști nici odată, ceea ce nu e dat bieteii noastre minți s'o înțeleagă, n'o putem potoli cu toate apele oceanelor.

Ce-i cosmogonia greco-latină, ea și cea biblică, ea și cea indiană, ea și cosmogonia lui Laplace de cât o operă de artă, visul unui poet, o poemă mai mult sau mai puțin națională! La ce ne-ar servi nouă matematica, cu tot folosul ei practic, dacă n'am înțelegința-o în astronomie, acolo unde este poezia ei, acolo unde se deschid perspectivele ei pentru a străbate necunoscutul incognoscibil? Și de ce facem războiul dacă nu pentru a prea mări virtuțile eroului și valoarea personală a individului?

În teatele domeniile, cei mai simpli oameni ca și cei mai înaintați în cultură nu caută de cât un erământ de poezie, realizarea unei opere de artă, care să potolească în ei faimă cognoscendă, adică să înlăture nimicul ce simțim că suntem și de care suntem conștienți.

Arta se creează, în mod impersonal, în afară de timp și de spațiu, în afară de preocupările de o clipă, spune d. Maiorescu.

De aceea este eternă și infinită, astfel că, neajungând pe calea logicii și a metafizicii la rezolvirea problemelor universale, pe calea sensibilității, cu ajutorul artei, împlinim această lacună a ființei noastre. Cei îndrăgiți de **Necunoscut** sunt artiști, fie-că arta lor este religioasă sau profană, ni-i tot una.

La urma urmelor toți tindem spre un ideal de artă. Și dacă iubim așa de mult arta adevărată și pe adevărații artiști, este că ei nu pu-

mai că adoră viața, necunoscutul, sub toate formele lui sensibile, sub toate manifestările lui în materie ea și în sufletul omenesc, dar găsesse și expresia, simboalele adevărate concepțiunii lui asupra lumii.

Creatorul universului a suflat ea să în ființă universul de astăzi, spune — Biblia — iar artistul însuși viața cuvintelor mearte prin ele tușile, le trece prin eupterul aprins al fantaziei lui și prin răcoare dăltăcare de viață a inimei lui, dând ființă, expresie, gândurilor lui nemuritoare.

Lărgind concepția d-lui Maiorescu nu-i stricăm întru nimic valoarea concepției sale de artă, adevărată în aplicările ce le face criticul la literatură română.

(Va urma)

SĂPTĂMÂNĂ TEATRALĂ

Scrisoarea pierdută a suta oară

Teatrul Național a avut Luni s'ara, 29 Februarie, o sărbătoare excepțională. Cea mai strălucită lucrare dramatică a teatrului românesc, **O scrisoare pierdută**, s'a jucat a suta oară.

În străinătate o sută de reprezentații fac și farsele cele mai deșuchiate. Acolo succesele se numără de la a suta reprezentație în sus. Sunt alte împrejurări... La noi însă teatrul de abia de vre-o zece ani a ajuns o necesitate culturală. Până atunci aveam în București un singur teatru în care se juca de abia de trei patru ori pe săptămână și încă și atunci cu sala mai de multe ori goală. Iar pe vremea când s'a jucat întâia oară **Scrisoarea pierdută**, stațiunea de teatru românească (inea exact 101 de reprezentații). Era prin anul 1881, în Noembrie 13. Stagiunea a început la 29 Septembrie cu **Fântâna Blanduziei** și s'a sfârșit la

27 Aprilie cu **Nec Frățilă**. Din șapte luni de zile de teatru, nici măcar jumătate nu era rezervat teatrului românesc. Făcea furori opera italiană, teatrul francez, opereta nemțaseă... alte vremuri...

Acuma vremurile sunt mai bune și la noi. Cel puțin pentru teatru. Acuma patru teatre, patruzeci de cinematografe și cine mai știe câte alte localități de spectacole dau reprezentări zilnic cu săli pline.

E trist poate că **Scrisoarea pierdută** de abia în treizeci și unii de ani a ajuns la a suta reprezentație. Dar care alte piese au mai ajuns aci? Una singură, **Hamlet**. Iată un certificat doctent de bun gust pentru publicul românesc. Din atâtea sute de piese câte au văzut lumina rampei la Teatrul Național, care s'au jucat de când există teatrul românesc, numai două capodopere au atins o sută de reprezentații. **Hamlet** și **Scrisoarea pierdută**. Nici chiar operele cele mai fantastice, după care s'ar părea că se prăpădește lumea, n'au ajuns la noi să serbeze o sută de reprezentații.

A suta reprezentație a **Scrisoarei pierdute** e dovadă vorbitoare de trai-nicia operii lui Caragiale. Și poate tocmai faptul că în treizeci de ani a atins cifra aceasta de reprezentații e o dovadă mai bună. Fiind că s'ar putea prea biue ca astăzi să ne vie o piesă care să facă în doi-trei ani o sută de reprezentații și pe urmă să dispară cum au dispărut atâtea piese. **Scrisoarea pierdută** mențirându-si frăgezimea, tinerețea și actualitatea, vreme de treizeci de ani, după prefaceri sociale care au schimbat debindeca mediul în care a fost creată, trăiește să aibă rădăcini mult mai adânci și mai trănice decât orice alte piese. Treizeci de ani de viață pentru o comedie însemnează o piatră de încercare serioasă. Opera de artă e ea vinul: eu cât îmbătrânește cu atât se îmbunătățește.

Cațavencu, Farfuridi, Celățeanu, Trahanache, Coana Ivițica, Pristanța și toți coifalți sunt oameni care



SUCHOMLINOFF
fost ministru de război al Rusiei,
dat judecâței

au trăit o viață intensă, care au fost imortalizați de talentul lui Caragiale în cadrul unei acțiuni. Pot să se schimbe moravurile țării, pot să se schimbe împrejurările care le-au dat naștere, ei vor continua să trăiască câtă vreme va exista o limbă românească. Suntem aici în fața marelui arte care pe zi ce trece câștigă în profunzime, în savoare, în precizie sufletească.

Și la a suta reprezentație sala arhiplină s'a găsit în fața unei lucrări veșnice tinere. Oamenii s'au mirat cât de omenesc și de românesc sunt sbuciumările lor. Și a constat cu nespusă plăcere că a rămas veșnic tânăr bătrânul Caragiale. E poate cel mai frumos omagiu ce se poate aduce amintirii unui scriitor.

D. Brătescu-Voinești a introdus **Scrisoarea pierdută** cu o „causerie” asupra lui Caragiale. Cu umorul blând ce caracterizează pe acest universalist fin, d. Brătescu-Voinești a re-tinut figura celui mai desăvârșit dramaturg român amintind amănunte din plămădirea și viața **Scrisoarei pierdute**. Am revăzut o clipă pe Caragiale muncind cu o dragoste înălțată, cizlând, creând...

Scrisoarea pierdută se joacă la Teatrul Național cu multă vervă. Desigur. Unii din interpreți și-au alcătuit rolurile sub ochii lui Caragiale. Totuși o observație care ar fi bine să se în în seamă. Ne gândim la costumația personajilor. Ar trebui o omogenitate. Sau să se îmbrace toți oamenii în hainele ce se obișnuiau la 1884, sau să se îmbrace toți după moda din 1916. Dar în ori ce caz nu merge ca Farfuride, Dandache și alții să fie în hainele epocii, iar Tipătescu, Coana Ivițica și alții să se arate în haine ultramoderne. În privința aceasta direcția ar putea să intervină. Și chiar ar fi datoare.

L. Rebreanu.



VEDERE DIN SAN MARINO

COMPATRIOTUL

de IOAN DRAGU

Personajele: **Matei**, mizantrop; **Petre**, optimist. Scena se petrece pe stradă, la amiază.

Petre. — Deamne! Ce-i mutra asta de zavod îndirjit?..

Matei. — Nu-mi mai vorbi..

Petre. — Dar ce ai?

Matei. — Nimie bun. Am fost azi silit să mai primesc încă doi.

Petre. — Doi, ce?

Matei. — Doi compatrioți!

Petre. — Și te plângi? Doi prieteni, de sigur...

Matei. — Așa, zice ei. Cu asta încep toți prietenii devotați cari nu vor decât să ajungă protejați recunoscători, fiecare pe rând.. Dacă crezi așa ceva, atunci ai hăut cerneala!

Petre. — Dar, dragul meu...

Matei. — Îți repet: toți sunt la fel și cântă aceeași cântec. Fără nici o hiperbulă, așa prefera să întâlnească un lup în mijlocul zăpezilor, un țigru în junglă, un șarpe cu clopoșei într'un boschet cu flori, un rechiu în apă, un vultur în aer, o femeie care scrie scrisori și un câine turbat în orice anotimp, dar nu un compatriot.

Petre. — Îți place să intonezi taponi. Sunt și compatrioți cum se cade.

Matei. — Da? Eu n'am văzut.. Inchipuiește-ți: într'o dimineață, pe la ora 9, adică atunci când Bucureștii încep să se deștepte, un om stă singur în odaia lui, ocupat să se rădă sau să scrie scrisori grabnice. De odată țâră... socră. Zgomotul acesta neașteptat poate să-l facă să so taie cu briciul sau să păteze pagina începută. Intră servitorul. Omul nostru îi zice: — „Ghiță, să știi dinainte că nu-s pentru nimeni acasă.

— Nu e vorba de nimeni, conașule, ci de un tânăr cam așa... dela țară. — Ei și trimite-l în treabă-i; nu-s acasă. — Bine, conașule, asta i-o spun de două ori pe zi, de două săptămâni. Incoace, dar nu vrea să luțeleagă. Cind vine dimineața, îi strig din vântu... — „Conașule a plecat — „Atunci am să vin după masă". Vine la două. Eu îi zic: „Conașule nu s'a întors. — „Nu-i nimic, mai trec și mâine". Și încă așa, conașule, e tot neobosit de două săptămâni. Nimie nu-l împiedcă: nici ploaia, nici soarele, nici zăpada, nici aerul, nici nimic, fiindcă zice că-i compatriot eu d-ta"... Auzi, Petre, compatriot!

Petre. — Ce e de desperat? Li a-erzi zice minune și-i concediezi.

Matei. — Crezi?... Eu unul, las de la început să-mi cadă condeiul sau briciul. Un compatriot! Cind Fa-naelul legendelor biblice, care trona atunci la Memphis, văzu căzând în juru-i cele șapte plăgi ale Egiptului, în desigur mai puțin îngrozit decât un neo-bucureștean când aude, vorbindu-se de un compatriot, proaspăt sosit din provincie. Neamul acesta e tenace până la geniu, până la eroism, până a te închuni. Tu zici că ceea ce e mai bine de făcut e să-l primești, spre a scăpa mai iute de el.

Petre. — Da. Pilula amară se înghite iute...

Matei. — Nu așa de iute, dragul meu. Li zici să intre: ușa face loc unui hoț în același timp grosolan și subtil, cam prost îmbrăcat, surăzător și totuși parc'ar voi să plângă, răspundând în juru-ți cât poate mai mult din parfumul locului natal și



Vedere din Berlin

IMN

„Muncitorilor dornici de o viață nouă”

*Când lupta'i aprinsă și moartea și-e'n față,
Când vistiri și-avânturi în gând se nșiripă,
Când niși și de tine uitând și de viață
Și „eul” se-avântă pe-a țorței aripă;*

*Când sângele'ți fierbe și inima'ți cântă,
Iar doru-ți arată idealuri înalte,
Nainte, cu pieptul deschis te avântă.
Și sufletu'ți dornic de luptă, tresalte.*

*Infigă-se'n pieptu-ți și chiar de s'ar frânge,
Tâșuri și gloante ori cât veninoase,
Te luptă înainte, m'î vreme a plânge,
Sunt clipe sublime, deș' durevoase...*

*Fii gata de jertfă, fii gata de moarte,
Și, dacă puterea va fi să îți scadă,
Dă-i altuia locul, cuvântul să'ți poarte
Murind, chiar tu însu'și, să'i fii baricadă...*

Stefan Vasilescu

din gesturile oamenilor de acolo. Uneori te salută până la pământ, al-teori te bate pe bură, căci îți aduce un pachet întreg de epistole de la compatrioți. Pachetul acesta, plin de spini, nu-i decât prima stație a calvarului pe care te tirăște. Mai sunt destule. De pildă, în preliminările conversației, noul venit nu vorbește decât ca să te chinue. Dacă ești scriitor și ai făcut cândva o carte proastă, păcat al fineceții pe care ai vrea să-l uiți, el și-o aminteste; dacă ești pictor și ai un tablou ascuns, el smulge vălul de pe el; dacă ești om politic, el îți trece în revistă steagurile diferite sub cari ai luptat. Dacă n'are ce spune de acestea, intră brutal în tainele vieții tale intime și se oprește la fiecare din membrii familiei. De geaba te uiți la ceas, de geaba îi arăți că ești grăbit și îi repeși că timpul e prețios și că Franklin a zis de el că-i stofa din care e viața făcută: nu te va înțelege; va sta pe loc și-ți va vorbi meru de locuși de obârșie și de afacerile tale cari nu-l privesc.

Petre. — Uite un lucru care nu poate să-ți facă decât plăcere. —

te bucuri. Oare poți face mai puțin pentru o ființă care a crescut în locul în care te-ai jucat de-a baba-orba când eri copil? Compatriotul a început prin a te plietisi; trebuie ca și tu la rândul-ți să plietisești cu el pe alții.

Petre. — Nu-i oare frumos și dulce să faci binele?

Matei. — În lasă-mă în pace cu binele tău! Se vede că nu-i cunosti pe compatrioții aceștia... cum așa putea să însir pretențiile unor astfel de mocofani. Când te imbie să intri în campanie pentru el, compatriotul nu uită să imite pe vulpea din fabulă lingusind pe corb: îți cântă că ești socotit ca un personaj foarte important, de către compatrioți. Și dacă îți va veni într'o bună zi legiti-mul gând de a te infățișa la deputăție, el e gata să te ajute împreună cu ai lui, fii sigur. Până atunci, serve-te-l. E un împrumut în vederea unei frumoase restituiri. Dacă n'ai ambiție politică, dorești poate să-ți sfârșești viața în locul unde te-ai născut. O, arta pe care o dovedește atunci compatriotul ca să scenteze nevoia ta de a-ți iubi leagănul!.. Și iată eum, după ce ai început, după ce l-ai primit, după ce l-ai întovărășit, ajungi să fii aproape o particeică din el. O ultimă sfortare, o ultimă zi și crezi că ai scăpat...

Petre. — Nu-ți spuneam eu că nu trebuie să te desnădăjducești?

Matei. — Te înșeli. Spre a creia o situație unui compatriot pe care l-ai cunoscut prea vag, spre a-l ureca pe o treaptă a scării sociale, risipește în cinci minute ceea ce ai putut căpăta ca influență în treizeci de ani de relații sociale. Nu mai vorbesc de micile minciuni pe cari fuși silit să le fac spre a-i constata meritul și a-i stabili drepturile. Dintr'o viață încălțată faci un fenix, și compatriotul nu va găsi că ai mers prea departe. Dacă ai un fiu de înzestrat, un ginere de pricopsit, cu atât mai rău: compatriotul le-a mâncat și părțile lor.

Petre. — Da, dar sunt compatrioți cari dau, ceea ce iau alții...

Matei. — Haida de!.. Și apoi cite eventualități! Odată plasat compatriotul, socoți că are să te lase măcar în pace și începi din nou să respiri. Compatriotul... e mai prejos de mișinca ce i s'a dat; trebuie să-l ridici. E compromis, dat afară; trebuie să-l bagi la loc. Un compatriot îți scrie că e în închisoare sau că se însușă. În amândouă cazurile trebuie să-i servești ca martor. Același

NOUA SERIE

**a marilor și
valoroaselor**

PREMII

ce oferă ziarul „UNIVERSUL” abonaților săi, la tragerea din luna Mai 1916

Lei 5.000

IN BONURI COMUNALE 4%

cu cuponul de Mai 1917

Un dormitor complet de bronz

pentru 2 persoane, compus din 2 paturi de bronz, cu somiere, 2 noptiere, și un elegant lavoir cu oglindă, special lucrate de cunoscuta fabrică de mobile de bronz M. Gutman, București, str. Sf. Apostoli, furnizorul celor mai mari case particulare Vile și Hoteluri.

Un elegant BUFET lustruit mahon

având 3 despărțituri cu placa de marmoră și oglindă, cumparat dela „Compania Americană”, mare depozit de mobile, strada Carol No. 74, etaj 1

Un dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de mobile de lemn Marin V. Ganea șoseaua Mihai-Bravul No. 37 și str. Șerbănică No. 10. Secursala: Calea Victoriei No. 107.

Un gramofon „Gigant”

cutia lustruita mahon, mecanismul extra forte, cu arc dublu, cântă 7 cântece după un remontajiu. „Pavilionul de alamă”, de cea mai mare mărime, Brațul acustic conic ultima perfecțiune. Diafragma „Exhibition”, inclusiv 6 plăci duble (12 cântece) opere alese. Acest gramofon este cel mai puternic și inzebrat cu o mecanică foarte solidă, merge aproape jumătate de oră, după un remontajiu. Ne-a fost furnizat de Marele magazin de muzică JEAN FEDER, furnizorul Curții Regale, București, Calea Victoriei 54.

10 Lăzi cu diferite produse ale renumitei Case „Bresson”

fabrică de licheruri, siropuri și cognacuri, au fost cumparate pentru premiile ce le oferim abonaților noștri la tragerea din Mai 1916

Una vioară fină cu cutie forma vioarei căptușită cu catifea, inclusiv arcuș cu capra de fildeş garnitură de coarde englezești, camerton și surdină. Una chitara fină de palisandro; Un clarinet de abanos fin, cu 8 clape de nichel și brațară jos la corpul de rezonanță, inclusiv 12 pene de rezervă. Aceste toate ne-au fost furnizate de Magazinul general de muzică „La Harpa” București, str. Colței nr. 5, renumit în toată țara pentru deosebita calitate a mărfurilor ce debitează.

Una pușcă de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel, „Bayard”, din renumita fabrică de arme „Pieper-Bayard”. Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuiți atât pulbere neagră cât și pulbere fără fum. Una pușcă de vânatoare cu două țevi cu zăvor de închidere sistem „Greener”. Un revolver semi-automat „Ravo” cu mâner de sidol. Un flacon „Thermos”, de 1 litru, care menține temperatura lichidului (cald sau rece) în timp de 48 de ore, cumpărate de la Marele magazin de arme și biciclete B. D. Zissu, furnizorul Curții Regale, Calea Victoriei 44 București.

Jumătate garnitură mobilă de bambu, pentru salon, compusă din: Una canapea, două fotolii și patru scaune elegant tapisate; Una măsuță de Bambu; O oglindă venețiană de cristal; Una etajeră de bambu; Un cuier de bambu cu oglindă de cristal pentru așezarea tuturor acestora cumpărate de la marele magazin de mobile Maroo Dattelkrenier, str. Carol 62, București.

Cinci chimire igienice, după măsură, calitatea Ia, (Brinul lui Iov), singurul brevetat în țară și inventat de d. căpitan Iov, din Pitești, care are proprietatea de a preveni și vindeca chiar boale vechi, de stomac, rinichi, constipație, sale, după cum se constată din numeroasele scrisori de mulțumire primite de la persoanele ce-l poartă.

15 flacoane a câte 1 kilo, apă de Colonia Oamelia, puternic parfumată cu liliac, măgăritar, violette, zambile, heliotrop și Verveine, furnizate de renumita fabrică de parfumuri „Oamelia”, A. S. Aftalion str. General Florescu nr. 6, București.

1 Coșuleț de metal fin argintat pentru servit pesmeți; 1 Vas automat pentru unt, de metal fin argintat cu interiorul de cristal; 1 serviciu de dejun de alpaca argintat conținând 2 ouare, 1 vas pentru unt și 2 soluțe mici, toate pe un suport elegant; 1 fructieră de metal alb fin argintat; 1 baston cu mineral de argint veritabil marcat de stat; 1 pungă de alpaca fin argintată; 1 Cutie căptușită cu mătase ros conținând 1 încheietoare de ghete, 1 încheietoare de mânuși, 1 mașină de întins mânuși, 1 os de pantofi, toate de metal foarte fin argintat; 1 pendulă mare de salon de stejar închis cu bătaie frumoasă și întorendu-se odată la 15 zile. Furnizate de marele Magazin de bijuterii, Frații Rollér-str. Carol 50 Etaj I.

5 ceasornice de argint pentru buzunar având inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice pentru birou cu pedestal de cristal, tot cu aceeași inscripție; 5 ceasornice de perete frumoase pictate, se întorc la 8 zile, tot inscripția ziarului „Universul”; 5 ceasornice nichel având și aparat Pres-Papier.

8 Lămpi de masă complete cu sticlă și abatjour dând lumina la fel cu gazul aerian, revenind mai eficient ca orice fel de iluminat și chiar decât petrolul. Aceste lămpi ne-au fost furnizate de firma Gassalid, asociația dr. V. Roseuleț și Conții R. și G. de Roma, București str. Dr. Lueger No. 5.

50 dejunuri copioase la marele restaurant Europa, din Pasajul Român.

Un lavabou de toaletă englezesc, alb, pe un picior de fontă vopsit și lăcuit alb, cu ventil de scurgere cu lanț nichelat, Bateria de scurgere din alamă fin nichelat, furnizat de Teirich & C-rie, succesor Carol Weinlich, Telefon 6/71.

5 assortimente complete din produsele cosmetice „Flora”, compuse din: cremă Flora, 1 cutie pudră Flora, 1 Săpun Flora, 1 sticlă Capilogen Flora, 1 pomadă Flora, 1 sticlă lapte de crin Flora, 1 săpun de lapte de crin 1 apă de gură Bucol, 1 pastă de dinți.

4 Splendide sacheuri pentru dame.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din „Memoriile Regelui Carol” tipărit anume pentru abonați

Notăți bine: dând aceste mari premii de valoare abonamentele sunt reduse la 18 lei pe an; 9.15 pe 6 luni; 4.65 pe 3 luni

Pentru concurența la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe 6 luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri pentru tragerea următoare. Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuițează incasatori

Plata abonamentelor se face direct la Cassa administrației ziarului, prin mandat poștal sau în persoană